

॥ वाल्मीकि रामायण ॥

६ युद्धकाण्ड

अध्याय १२

अथ रामः प्रसन्नात्मा श्रुत्वा वायुसुतस्य ह ।
 प्रत्यभाषत दुर्धर्षः श्रुतवानात्मनि स्थितम् ॥ १ ॥

ममापि तु विवक्षास्ति का चित्प्रति विभीषणम् ।
 श्रुतमिच्छामि तत्सर्वं भवद्भिः श्रेयसि स्थितैः ॥ २ ॥

मित्रभावेन सम्प्राप्तं न त्यजेयं कथं चन ।
 दोषो यद्यपि तस्य स्यात्सताम् एतदगर्हितम् ॥ ३ ॥

रामस्य वचनं श्रुत्वा सुग्रीवः प्लवगेश्वरः ।
 प्रत्यभाषत काकुत्स्थं सौहार्देनाभिचोदितः ॥ ४ ॥

किमत्र चित्रं धर्मज्ञ लोकनाथशिखामणे ।
 यत्त्वमार्यं प्रभाषेथाः सत्त्ववान्सपथे स्थितः ॥ ५ ॥

मम चाप्यन्तरात्मायं शुद्धिं वेत्ति विभीषणम् ।
 अनुमनाच्च भावाच्च सर्वतः सुपरीक्षितः ॥ ६ ॥

तस्मात्क्षिप्रं सहास्माभिस्तुल्यो भवतु राघव ।
 विभीषणो महाप्राज्ञः सखित्वं चाभ्युपैतु नः ॥ ७ ॥

स सुग्रीवस्य तद्वाक्यं रामः श्रुत्वा विमृश्य च ।
 ततः शुभतरं वाक्यमुवाच हरिपुङ्गवम् ॥ ८ ॥

सुदुष्टो वाप्यदुष्टो वा किमेष रजनीचरः ।
 सूक्ष्ममप्यहितं कर्तुं ममाशक्तः कथं चन ॥ ९ ॥

पिशाचान्दानवान्यक्षान्पृथिव्यां चैव राक्षसान् ।
 अङ्गुल्यग्रेण तान्हन्यामिच्छन्हरिगणेश्वर ॥ १० ॥

श्रूयते हि कपोतेन शत्रुः शरणमागतः ।
 अर्चितश्च यथान्यायं स्वैश्च मांसैर्निमन्त्रितः ॥ ११ ॥

स हि तं प्रतिजग्राह भार्या हर्तारमागतम् ।

कपोतो वानरश्रेष्ठ किं पुनर्मद्विधो जनः ॥ १२ ॥

ऋषेः कण्वस्य पुत्रेण कण्डुना परमर्षिणा ।
 शृणु गाथां पुरा गीतां धर्मिष्ठां सत्यवादिना ॥ १३ ॥

वद्धाञ्जलिपुटं दीनं याचन्तं शरणागतम् ।
 न हन्यादानृशंस्यार्थमपि शत्रुं परं पत ॥ १४ ॥

आर्तो वा यदि वा दूतः परेषां शरणं गतः ।
 अरिः प्राणान्परित्यज्य रक्षितव्यः कृतात्मना ॥ १५ ॥

स चेद्भयाद्वा मोहाद्वा कामाद्वापि न रक्षति ।
 स्वया शक्त्या यथातत्त्वं तत्पापं लोकगर्हितम् ॥ १६ ॥

विनष्टः पश्यतस्तस्य रक्षणः शरणागतः ।
 आदाय सुकृतं तस्य सर्वं गच्छेदरक्षितः ॥ १७ ॥

एवं दोषो महानत्र प्रपन्नानामरक्षणे ।
 अस्वर्ग्यं चायशस्यं च बलवीर्यविनाशनम् ॥ १८ ॥

करिष्यामि यथार्थं तु कण्डोर्वचनमुत्तमम् ।
 धर्मिष्ठं च यशस्यं च स्वर्ग्यं स्यात्तु फलोदये ॥ १९ ॥

सकृदेव प्रपन्नाय तवास्मीति च याचते ।
 अभयं सर्वभूतेभ्यो ददाम्येतद्वतं मम ॥ २० ॥

आनयैनं हरिश्रेष्ठ दत्तमस्याभयं मया ।
 विभीषणो वा सुग्रीव यदि वा रावणः स्वयम् ॥ २१ ॥

ततस्तु सुग्रीववचो निशम्य तद्
 धरीश्वरेणाभिहितं नरेश्वरः ।
 विभीषणेनाशु जगाम सङ्गमं
 पतत्रिराजेन यथा पुरन्दरः ॥ २२ ॥

his agreement to this use of his original files and for permitting the revised versions to be made publicly available.

Dr J. D. Smith ; email: jds10@cam.ac.uk ; <http://bombay.oriental.cam.ac.uk/index.html>

ITRANS conversion questions to: Avinash Chopde ; javinash@acm.org;

Last updated on March 25, 1998; Send corrections to sanskrit@cheerful.com